

Kávésok Lapja

XV. évfolyam

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja
Megjelenik kéthetenként

13. szám

Szerkesztőség:
Budapest VIII. József-körút 38 1/5, Tel.: 1-303-75

Felelős szerkesztő:
DR. HAYAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:
Budapest, VIII. Rökk Szilárd u. 31. Tel.: 1-314-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Julius 5-ig megfizetendő a II. negyedévi üzletbér harmadik részlete.

Julius 5-ig kell a gyermeknevelési járulék negyed évi részét a szakmai családpénztárba befizetni.

Julius 6-ig megfizetendő a vigalmi adóköösségben nem lévő kávéházak vigalmi adója.

Julius 10-ig az adóközösség tagjai tartoznak megfizetni július havi forgalmi és fényüzési adóátalányukat.

Julius 15-ig fizetik a fényüzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

Julius 20-ig tartoznak a vigalmi adóközösség tagjai július havi átalányukat megfizetni.

Julius 25-ig befizetendő a személyzet illetnyeiből levont kereseti-, külön- és rokkantellátási adó.

A munkabér- és munkaidőrendeletek szigoruan betartandók.

Megjelent az 1939. évi Kávésipari Évkönyv

Italmérési illeték

A multkoriban említettük valamelyik cikkünkben, hogy az utóbbi időkben nincsen hónapadóemelés, vagy valamilyen közteher felemelése nélkül.

A június hónapra két ilyen esemény is jutott.

Az egyik a családvédelmi pótlék kivetési alapjának új szabályozása, mely annak folytán, hogy az 1938. évben az életbe lépett szociális rendeletek következményeképp alkalmazottaink számát szaporítanunk kellett, az üzletek nagyobb számára terjesztetett ki. Ezzel a kérdéssel ezuttal nem kívánunk foglalkozni részletesen, annak idején megvilágítottuk, hogy ez a pótlék minő mértékben sújtja üzleteinket.

A másik ilyen megterhelés: az *italmérési illetékek* felemelése. A törvény rendelkezése szerint ez az előző ciklus italforgalma alapján minden három évben újból állapítatik meg. Most az 1939—41. évekre szóló kivetés történt.

Már az elsőfoku kivetések is tekintet nélkül a mai megnehezedett viszonyokra, jelentékeny illetékemeléseket tartalmaztak. Ez a multban is megtörtént, de a fellebbezési eljárás folyamán a sérelmes kivetések többé-kevésbé reparáltattak, úgy hogy az italmérési illetékek terhe úgy ahogy elviselhető volt.

A törvényben előirt fokozatok és a végrehajtási utasítás módot adnak arra, hogy az illeték az üzlet nivójának és forgalmának megfelelően állapittassanak meg.

Ebben az évben nem így történt. Már az első kivetések 3—400 százalékos, sőt nagyobb emeléseket tartalmaztak, amelyek ellen kártársaink természetesen fellebbezéssel éltek. De jaj volt annak, aki fellebbezett! A régi tételeket jóformán sehol sem hagyták meg, a legnagyobb siker és eredmény volt az, ha az emelésből valamit engedtek, úgy, hogy a 3—400 százalékos emelés csak 2—300 százalék lett. Ezzel szemben voltak esetek és nem kis számmal, amikor a fellebbezett tételeket tovább emelték, úgy, hogy az italmérési illeték, amely eddig úgy

56 év óta a főváros vezető tejüzeme a

KÖZPONTI TEJCSARNOK

Budapest, VII. Rottenbiller-utca 31.

Telefon: *146—265.

ELSŐRENDÜ MINŐSÉGÜ TEJ- ÉS TEJTERMÉKEK

Telefon: *146—265.

360 fióküzlet, 1000-nél több árusítóhely

Kávéházak, szállodák, tejivók, kávémérések szállítója

ahogy elviselhető volt, katasztrófális teherré súlyosbodott.

Bár az italmérési törvény végrehajtási utasítása legfőbb szempontnak az *üzlet jövedelmezőségét* írja elő, a felszólamlási bizottság erre nézve még kérdést sem intézett a felekhez, egyáltalán nem vizsgálta az idevágó szempontokat, hanem egész mechanikusan egységes kulcsot állapított meg italmemenként és egyszerűen szorzott, szorzott és szorzott.

Megállapították, hogy egy hl. sör után 10 pengő, bor után is 10 pengő, egyéb szeszes italok után pedig hl.-ként 30 pengő illeték jár. Azt azonban egyáltalán nem vette figyelembe, hogy ezek után az italok után már fogyasztási adót kell fizetniük.

Tehát az eljárás folyamán nem illeték kivetés, de a fogyasztási adó felemelése történt. Véleményünk szerint az italmérési illeték felszólamlási bizottsága nem adóemelésre kapott megbízást, hanem a hatóságok által történt kivetés felülbírálására és az esetleges sérelmek és tévedések orvoslására. Ha a kincstár egyszerűen a fogyasztási adó bevételek felemelését akarta volna, nem kellett volna arra az italmérési illeték kivetését teljesítő apparátust mozgósítani, hanem azt egy pár soros törvénnyel, esetleg miniszteri rendelettel is megtehetné volna. A felszólamlási bizottság tehát mandátuma terjedelmén tulment, amikor egy magas egyébségtétel kiméretlen alkalmazásával — jóformán az egész vonalon — horribilis emeléseket érvényesített.

Beszerzett információnk során arról értesültünk, hogy az italmérési illetékekből eredő bevételek az utolsó évek folyamán a békebelieknek egyharmadára csökkentek, viszont a fővárosba behozott szeszes italok mennyisége jóval nagyobb. Hi-

vatalos adatokkal, pláne a statisztikával nem szállhatunk vitába.

Tény azonban az, hogy a kávéházak száma a háboru utáni években kerekén azoknak egyharmadára csökkent, viszont a meglévő kávéházak nem vették át a megszűnt üzletek közönségét. A közönség egyszerűen elmaradt és most már nem jár egyáltalán kávéházba. Ha teheti, itálán kávémerésekre, vagy legujabban expressókba, de tény az, hogy egy kávéház megszűnésével annak közönsége is megszűnik, ami elvégre természetes. A kávéház megszűnik, mert nincs kellő látogatottsága, nincs vendége és az elfogyott vendégnek nem kell semmiféle kávéház. Tehát kevesebb kávéház, lényegében és a legjobb esetben azonos fogalommal, mint régen (rendszerint azonban kevesebbel), nem pótolhatja és nem viselheti a megszűntek adóját.

Kétségtelen, hogy az utóbbi években az italfogyasztás iránya megváltozott. Megszülettek a termelői bormérések és divatba jöttek a sörözők, amelyek aránylag szerényebb üzemköltségeikkel olcsóbban szolgálják ki a közönséget.

Nem szólva az életmód átalakulásáról, melynek folytán a kávéházi szeszes italfogyasztás jóformán egészen háttérbe szorult és a szeszes ital forgalmának aránylag csak kis tételét teszi.

Az ilyen horribilis emelések még jobban fogják csökkenteni a kávéházi italfogyasztást. Köztudomás szerint a kávéházi italok — tekintettel arra, hogy azokat csak zárt palackokban adhatjuk el — drágábbak. Természetesen a drágább ital kevésbé fogy. Ha most a felemelt illetékek terheit erre a cikkre hárítjuk át, még drágább lesz és még kevesebb fog fogyni.

Nem szabad szem előtt téveszteni azt sem, hogy a kávéházi borfogyasztás rendszerint minőséget is jelent. Ha a kávéházak az értékesebb borokat nem tudják forgalomba hozni, ezzel nemcsak maga az iparüző károsodik, hanem a termelő is, akinek vevője nem lesz. Hogy ez valóban közérdek-e vagy sem, azt hisszük, magyarázni nem szükséges.

A fellebbezési eljárás befejeződött, tudjuk, a bizottságban résztvevő kartársaink megtették kötelességüket, sajnos kevés eredménnyel. Ez nem az ő hibájuk, mint inkább azé a rendszerré, mely látszólagos szempontokból kiindulva, nem látja az életet, nem veszi figyelembe az iparüzők nehéz küzdelmeit, csak a fiskális szempontokat szolgálja.

Ismét megbizonyosodott az, hogy az iparosok ígéretet mindig kapnak, mikor azonban ezek beváltására sor kerülne, csak terheink növekedését tapasztaljuk.

**SZENT
ISTVÁN
CSALÁDI SÖR**

1 1/2 literes
zárt palackokban

Kőbányai Polgári Serfőzde
gyármánya

Elöljárósági ülés

— 1939. évi június 23. —

A nyári szünet előtti utolsó előljárósági ülés, melyen előljárósági tagjaink továbbra is élénk érdeklődést tanúsítottak. Bár a napirend kivételesen kevés pontot tartalmazott, a megjelentek a tárgyalat kérdésekhez egymásután felszóltak.

Az ülésen megjelentek: *Mészáros Győző*, elnök, *Szabó Samu* és vitéz *Bertha Gyula* alelnökök, *Bodó Adolf*, *Gerő Áron*, *Freiwirth Jenő*, *Grosz Ödön*, *Klauber József*, *Ottó Dezső*, *Tihaméry Kálmán*, dr. *Strausz Vilmos*, *Szlavek Károly*, *Kreiner Pál* előljárósági tagok; *Gebauer Béla*, *Strasser Béla*, *Weingruber László*, számvizsgálók; *Marton József*, a szakirányú tanonciskola igazgatója, dr. *Havas Nándor* főjegyző, *Donáth Andor* aljegyző.

Mészáros Győző elnök az ülést megnyitva bejelenti, hogy dr. *Kállay Albert* főjegyző, *Bauer György*, *Gál Arnold*, *Kövessy Géza* és *Weingruber I.* elmaradásukat kimentették. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére dr. *Strausz Vilmos* és *Tihaméry Kálmán* előljárósági tagokat kérte fel.

Az 1939. évi május 25-iki ülés jegyzőkönyve bemutatott és megjegyzés nélkül helybenhagyott.

A napirend következő pontja: *Gerencsér Gyula*, *Zsiga József*, *Vincze Károly*, *Schaeffer Andor* és *Révai Imre* segédvizsgát tett tanoncok felszabadítása volt.

Az új segédekhez *Mészáros Győző* elnök intézett lelkes, hazafias kötelességteljesítésre buzdító szavakat, kiemelve az ipar iránt teljesítendő feladataikat.

Ezután az elnök jelentette, hogy az előljárósági ülést megelőzően tisztelt a főváros pénzügyi osztálya helyettes vezetőjénél, aki előtt a folyamatban lévő *ítalmérési illeték* kivetése tárgyában tapasztalt sérelmeket tette szóvá. Felemlítette az eddig teljesen szokatlan 3—400, sőt ennél nagyobb százaléku emeléseket és a kivetések revízióját kérte. A megbeszélés folyamán, melyen a székesfőváros adóhivatali osztályának igazgatója is részt vett, arról értesültünk, hogy az *ítalmérési illeték* jövedelme a székesfővárost illeti ugyan, de a kivetés és a fellebbezés az állami pénzügyi hatóságok útján történik és így az esetleges orvoslás iránti kérelem vagy a pénzügyigazgatósághoz, esetleg a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz tartozik. Mielőtt ebben az ügyben további lépéseket tennénk, a helyzetet alaposan meg akarjuk ismerni és evégből körlevelet intéz a testület tagjaihoz, melyben a régi és új kivetés és az ennek alapjául szolgáló adatok közlését kéri. Felhívja az előljáróság és a testület tagjainak figyelmét arra, hogy ezeket a vallo-másokat sürgősen küldjék vissza.

Vitéz *Bertha Gyula* alelnök, aki a felszólamlási bizottság tagja volt, ismerteti, hogy a bizottság milyen elvek alapján végezte feladatát,

Szabó Samu alelnök, a felszólamlási bizottság másik tagja, ugyancsak a bizottság munkájával foglalkozott, melynek folyamán az érdekltség képviselői alig bírtak itt-ott némi enyhítést elérni.

Mészáros Győző elnök meg van győződve arról, hogy testületünk képviselői a legnagyobb lelkiismeretességgel igyekeztek iparunk érdekeit megvédeni, nem rajuk mulott, hogy az általános emelési tendencia mellett ez nem teljes mértékben sikerült. Javasolja, hogy az előljáróság *Szabó Samu* és vitéz *Bertha Gyula* alelnököknek jegyzőkönyvi köszönetét fejezze ki.

Az előljáróság elnök bejelentését tudomásul véve az említett körlevelek kibocsátásához hozzájárult és az elhangzott indványt elfogadva ez ügyben közreműködött alelnököknek köszönetet mond.

Elnök mély sajnálattal jelenti be, hogy *Hernády Nándor* alezredes, az iparunk kebelében működő levontecsoport vezetője *f. évi június hó 17-én váratlanul elhunyt*. *Hernády Nándor* alezredes mindenkor lelkes szeretettel, iparunk érdekeinek méltánylásával töltötte be tisztét, váratlan elhunyt iparunknak is vesztesége. A tometésen elnök és főjegyző jelentek meg, a testület levante-csoportja kivonult és a koporsóra koszorút helyeztünk. Fájdalmunknak és részvétünknek az özvegyhez intézett részvétlevelben adtunk kifejezést. Amikor *Hernády Nándor* alezredes emlékének az ülés jegyzőkönyvében való megörökítését indítványozza, felhatalmazást kér, hogy amennyiben a gyászoló családnak anyagilag segítséget nyújthatunk — ezt a rendelkezésre álló kereteken belül megtehesse.

Az előljáróság elnök előterjesztéseihez egyhangulag hozzájárult.

Főjegyző jelentette, hogy a testület szakirányú

tanonciskolája f. évi június hó 15-én tartotta az 1938—39. tanév záróvizsgáját

Elnök nagy elismeréssel emlékezik meg a vizsgáról, melynek folyamán meggyőződést szerzett az iskola munkájáról. Örömmel tapasztalta az ifjúság nivóját és felkészültségét. Amikor az iskola igazgatójának és tanárainak köszönetet mond, nem hallgathatja el azt a megjegyzést, hogy a szakszerű ismeretek tekintetében az eredményt gyengébbnek látta. Tudja, hogy ez nem az iskola vezetésén múlott. A jövő tanévben hajlandó — esetleg további áldozatok árán is — módot és eszközöket keresni arra, hogy az iskola e téren is teljes értékű munkát teljesíthessen.

Tihaméry Kálmán a vizsgán résztvett és örömmel tapasztalta a növendékeknek, főleg a művelődési tárgyakban való nagy felkészültségét. A jövőben a gyakorlati ismeretek elsajátítására, ugyancsak szintén a német nyelv alapos megtanulására szeretne súlyt fektetni.

Szlavek Károly a felszólalások tartalmát magáévá teszi, kívánatosnak tartaná, hogy a tanoncok a külföldi vendégek fogadásának módját tanulják meg. Készséggel vesz részt a szakiskola munkájában saját személyében is.

Marton József igazgató köszönetet mond az elnök és az előljáróság elismerő szavaiért. Annak, hogy a tanoncok a közismereti tárgyakban jobb előrehaladást tanúsítanak, mint a szaktárgyakban, oka az, hogy ezeket a tárgyakat az év folyamán hivatásos pedagógusok tanították. Viszont a szaktárgyak tanítása körül a baj az volt, hogy a tanítást ellátó szakemberek, akiknek természetesen másirányú elfoglaltságuk is van, ebben a munkásságukban magánviszonyaik folytán sokszor akadályozva voltak, sőt évközben többször is változtak. Kétségtelen, hogy ilyen okok folytán a tanítás nem lehet olyan eredményes. Örömmel veszi tudomásul az elnök ur szándékát, hogy a jövő tanév megkezdése előtt részletesen kíván e hiányok orvoslásával foglalkozni.

Elnök kijelenti, hogy ebben a kérdésben idejekorán értekezletet hív össze, melyre a felszólalókat is meg fogja hívni.

Bemutattatott a *székesfőváros polgármesterének* 1939. évi május 27. én 59.531—1939. XV. ü. o: szám alatt kelt véghatározata, mellyel az ipartestület 1939. március hó 19-én tartott közgyűlésének azt a határozatát, mellyel az 1938. évi zárószámadásokat, valamint vagyonmérleget, ugyancsak az 1939. évi költségvetést jóváhagyta, megerősítette.

A határozat felolvastatván, tisztelettel tudomásul vétetett.

Főjegyző ismertette a *családvédelmi* járulék tárgyában kiadott újabb rendeletet és annak intéz-

kedéseit, melyet már korlevélben hoztunk a kartársak tudomására. Nyomatékosan figyelmezteti az érdekelteket, hogy a vonatkozó rendelkezéseket pontosan tartsák be.

A *revier-rendszer* bevezetése tárgyában a m. kir. kereskedelemügyi miniszter felhívására készített előterjesztés tervezete felolvastatott.

Tihaméry Kálmán és *Szlavek Károly* hozzászólásai után,

Elnök kijelenti, hogy a végleges előterjesztés megszövegezése alkalmával az észrevételeket figyelembe fogja venni.

Az *ipartestületi munkaközvetítő* 1939. évi május havi munkásságáról szóló jelentés bemutatott és irattárba tétetett.

Az *iparosok arcképes igazolványának* bevezetése tárgyában az Ipek és a Kereskedelmi és Ipar-kamara felhívására adott vélemény bemutatott és tudomásul vétetett.

Főjegyző jelenti, hogy az *ipartestületi székház* *vagyonváltásának leszállítása* tárgyában benyújtott fellebbezés másodfokon is kedvezően intéztetett el, amennyiben az eredetileg 336.747 pengőben megállapított vagyonérték 310.128 pengőre mérsékelte.

A jelentés tudomásul vétetett.

Elnök felhívta az előljáróság és a testület tagjainak figyelmét a *Képes Sport* c. lapra, melynek támogatását ajánlja.

Végül bemutatott az *Ipartestületek Országos Központjának* körlevele, melyben iparosoknak Csízfürdőre kedvezményesen való beutalásának feltételeit közli. Tudomásul vétetett.

A napirend pontjai ezzel letárgyaltattak.

Elnök közli, hogy az alapszabályok és a szokás szerint július és augusztus hónapokban előljárósági üléseket csak rendkívüli esetekben szoktunk tartani. A kartársaknak kellemes nyári pihenést kívánva, az ülést berekesztette.

Szakirányu tanonciskolánk évváró vizsgája

Az évváró vizsgálatok szakirányu tanonciskolánkban június 15-én zajlottak le ipartestületi székházunk tanácstermében.

Az ünnepélyes keretek között lefolyt vizsgán az elnöki tisztelet az iskolai felügyelő bizottság elnöke, *Mészáros Győző* ipartestületi elnöke töltötte be, s megjelent a vizsgán több tanonctartó főnök is és pedig: *Alter Oszkár*, *Boros Atilla*, *Klauber József*, *Lendvai József*, *Pásztor Zoltán*, *Tihaméry Kálmán* és még többen.

Az elhangzott feleletek a hallgatóságot meggyőzték arról, hogy az iskola egész évben jó, ko-

IMPERIAL FÜGEKÁVÉ

legjobb kávézesítő. Kérje mindenütt!
Gyártja: DIKK FIDÉL és TÁRSA, Budapest, IX.

Schillinger Anna Gőzmosógár RT

Budapest VI. ker
Telefon 121-385. Vörösmarthy-utca 47b

Az ország legrégibb modernül berendezett gőzmosója

moly és hasznos munkát végzett. A feltett kérdések viszont mindenkor minden tantárgyban a legszorosabb kapcsolatot mutatták a tananyag és a kávéipar között.

A feleltetés befejezése után a végzett tanulók nevében Gerencsér Gyula magyarul, Tóth Ferenc német és Boros György francia nyelven bucsuzott el az iskolától.

Azután Mészáros Győző elnök átadta a jutalmakat, melyekben a következők részesültek: Szabó György és Szivós Sándor I. oszt., Pintér József II. oszt., Boros György és Gerencsér Gyula III. oszt., Plöckl István és Tóth Ferenc IV. oszt. tanulók. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara bronz éremét Tóth Ferenc kapta.

Az elnöknek a hazafiasságra, becsületos munkára és egymás megbecsülésére buzdító zárószavai és a Himnusz eléneklése után a záróvizsga véget ért.

Az új ebtartási és ebadó szabályrendelet életbeléptetése

A Fővárosi Közlöny f. é. június 23-án megjelent 39. száma közli a székesfőváros polgármesterének június 15-én 117.994—1939. VIII. sz. a. rendeletét, mely szerint a m. kir. belügyminiszter ur 1939. évi június 1-én kelt 34.6634/1939.—IV. sz. leiratával jóváhagyta a törvényhatósági bizottság közgyűlésének 1939. évi március hó 8-án 154—1939. kgy. szám alatt hozott és a székesfőváros ebtartási és ebadó szabályrendeletéről szóló határozatát.

A szabályrendelet életbelépésének időpontjául a polgármester 1939. évi július 8. napját jelölte ki, kivéve az ebadó kivételére vonatkozó rendelkezéseket.

Mint hogy a szabályrendelet egyes intézkedései a vendéglátó iparokat is érintik, ezeket az új rendelkezéseket az alábbiakban szószerint közöljük.

18. §.

(1) Étterembe, vendéglőbe, kávéházba, cukrászdába, valamint nyilvános helyiségekbe ebet csak az üzlet, illetve a helyiség tulajdonosának (vezetőjének, bérlőjének) beleegyezésével és csak a harapás lehetőségét megakadályozó szájkosárral ellátva, rövid pórázon vezetve szabad bevinni, illetve azzal ott tartózkodni.

(2) Mészáros. hentes és élelmiszerárúszító üzletbe ebet behoztatni, illetve bevinni tilos. (100.000—1932. F. M. sz. rendelet 98 §: (4) bekezdés:)

(3) Emberi étkezés céljára szolgáló nyilvános helyiségben ebeket etetni vagy itatni csak az eb tulajdonosa (kísérője) által magával hozott fém- vagy zománcedényből szabad. Az etetés és itatás ideje alatt az ebről a szájkosarat el lehet távolítani.

(4) Tilos továbbá az említett helyiségekben az ebet úgy elhelyezni, hogy az eb az étkezés céljaira szolgáló berendezési tárgyakat, vagy eszközöket érinthesse.

Chromokártya

vezet.

38. §.

(1) Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és pénzbüntetéssel büntetendő.

11. Aki ebének étteremben, vendéglőben, kávéházban, stb. tartózkodása, illetve az említett helyeken való etetése alkalmával a 14. §. (1), (3) és (4) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket meg nem tartja.

(2) A pénzbüntetés tekintetében az 1928:X. te. rendelkezéseit kell alkalmazni.

39. §.

(1) E szabályrendeletbe ütköző kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntetőbizottságoknak hatáskörébe tartozik. Harmadfokú a „Kihágási Tanács” bíraskodik.

E rendelkezésekből kitűnik, hogy f. évi július 8-tól kezdve a nyilvános étkezési üzemekbe újra szabad ebeket bevinni, de csak a fent ismertetett szabályok szigorú betartása mellett.

A szabályok betartásáért az eb tulajdonosa felelős.

A Magyarországi Genfi Szövetség 40 éves története

(Könyvismertetés.)

Lehesen megírt kis füzetet olvastunk, melyet Tachler Lajos, a szakma régi, kipróbált harcosa írt: „A magyarországi Genfi Szövetség negyvenéves története” címen. Tachler Lajos, aki a Szövetség magyarországi alakulatának közel egy évtizedig volt érdemes elnöke, érdekesen, valósággal filmhirdőszerűen, történeti sorrendben pergeti le előttünk a szövetség eseményeit, harcait, tevékenységét a megalakulástól kezdve napjainkig. Régen elhangzott és a békevilágot felidéző nevek sora volna el előttünk, melyek közül nem egy összeforrott a főváros fejlődésének történetével... Kedvesen jellemző a Tegnap viágának minden problémától való mentességére, hogy 1903-ban komoly tiltakozás tárgyául szolgálhatott a főpincéri bajuszok kö-

Finom teakeverékek

Speciálisan kávéházi igényeknek
erős és aromás, gyorsan festő

Imperiál – Royal – Angol rendszerű teakeverékek

originál 2:50 és 5 kg-os ládákban,
ugyszintén kimérve is beszerezhetők:

Kávésok Áruforgalmi R.-T.-től

Budapest, VIII, József-körút 38.

Telefon: 1—392—77.

(Nagyobb mennyiség lekötése esetén külön árajánlat)

telező leborotválásának ügye... A szerző gyakran szakította félbe a történelmi orsójának fonálát. Hangulatos, lelkes lírai részletekkel, felköszöntőkkel, vagy a meghatódottság kegyeletes szavaival... A füzet bevezető szavait Zaharescu Sándor, a szövetség mostani elnöke írta, ugyancsak ő végezte a sajtó alá rendezés munkáját.

Hivatalos rész

A m. kir. iparügyi miniszter

28.990/1939. Ip. M. számú rendelete

az 1938:XXXVI. törvény cikk értelmében fizetendő
gyermeknevelési járulék egységének megállapítása
tárgyában.

Az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászatban és kohászatban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékáról szóló 1938:XXXVI. tc. 7. §-ának negyedik bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, úgyis mint a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter, a gyermeknevelési járulékegység mérvét az 1939. évre évi negyvennyolc-pengőben állapítom meg.

A jelen rendelet kihirdetése napján lép hatályba, egyidejűleg a 73.100—1938. Ip. M. számú rendelet hatályát veszti.

Kunder Antal sk.

a m. kir. iparügyi minisztérium vezetésével megbízott m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter.

Springut Henrik tojásnagykereskedő

utóda Ofner Márton

Számos budapesti kávéház étterem és vendéglő
állandó szállítója

Budapest, VI, Vasvári Pál ucca 10. — Tel.: 122-903.

Értelmiségi alkalmazottak bejelentése körül zavarok tisztázása

Az utóbbi időben sok kellemetlenség keletkezett az értelmiségi munkások bejelentésének bizonytalansága körül. E bizonytalanság oka a rendelet szövegezésében rejlik, melynek értelmezése körül különböző fórumok más és más álláspontot foglaltak el. Emiatt történt, hogy egész sereg iparos ellen indítottak meg kihágási eljárást, melynek során sokakat meg is büntettek.

A helyzet tisztázása végett az IPOK vezetősége eljárta Kultsár István kormánybiztosnál és feltárták előtte a jelenlegi helyzet tarthatatlanságát. A tárgyalások során sikerült a helyzetet tisztázni és a kisiparosság szempontjából olyan álláspontot kialakítani, mely a jövőben sok nyugtalanságnak és kellemetlenségnek fogja elejét venni. Ezek szerint a jövőben olyan iparosoknak, akiknél értelmiségi munkakörű állás nincs, a náluk alkalmazásban levő négy vagy ennél több középiskolai végzettséggel rendelkező tanoncokról és segédekről sem kell bejelentést tenni.

Ez a magyarázat az iparosok ezreinél változtat az eddigi helyzeten, mert ezek az iparosok a jövőben mentesülnek a bejelentések és a változásbejelentések kötelezettsége alól.

A mentesség tehát csak olyan üzenet tulajdonosokra érvényes, akiknél értelmiségi alkalmazott nincs. Akikre már az eddigiek során büntetést szabtak ki, a kormánybiztos kijelentése alapján kérhetik az ügy ujrafelvételét.

A budapesti ipartestületek élete számokban

A fővárosi ipartestületekre vonatkozó statisztikai adatok most kerültek nyilvánosságra. Az ipartestületi kötelekbe a képesítéshez kötött ipárt folytató kis- és kézműiparosok tartoznak. A számok tehát a főváros iparosságáról nyújtanak felvilágosítást. Budapesten a közzétett adatok szerint 1938-ban 42 ipartestület működött, vagyis kettővel kevesebb, mint az előző évben. E csökkenésnek az a magyarázata, hogy a nőifodrász és borbély, továbbá a hentes- és mészáros ipartestületek egyesültek. Az ipartestületi kötelekbe tartozó iparosok száma az előző évi 31.205-ről 29.428-ra apadt. Az 5.7 százalékos csökkenésnek az említett ipartestületi fuziók adják a magyarázatát, mert ezeknek következtében a husiparosok és a borbélyok, valamint a fodrászok kettős ipartestületi tagsága megszűnt.

Az év folyamán az ipartestületek 1712 új tagot beleztek be, vagyis 483-al kevesebbet, mint az előző évben. A tagok közül viszont töröltek 1565-öt. A törölt tagok száma 1937-ben még 2856 volt. Az

Salgó gőzmosógár és fehérneműkölcsönző

A legmodernebb berendezés. Mosás lágyított vízben
VI, Vörösmarty ucca 54. — Pontos kiszolgálás
Olcsó árak! Telef.n: 116-286

egyedül nézve legnagyobb volt a taglétszám szaporulata a cipészeknél, a csizmadiáknál, a kéményseprőknél, kalaposoknál és járműgyártóknál. Legfeltűnőbbben apadt a taglétszám viszont a kádároknál, esztergályosoknál, kőműveseknél és kőfaragóknál.

A fővárosi testületek anyagi helyzete kielégítő képet mutat. Bekebelezési díjakból bevettek 69.844 pengőt, tagsági díjakból pedig 776.337 pengőt. Tanácsszerződések kötéséből származó díjbevételeik 30.809 pengő volt. Segédlevelek kiállítása díjából bevették 35.560 pengőt. Az ipartestületek összbevétele így 912.552 pengő volt, vagyis 3,3 százalékkal nagyobb, mint az előző évben. Az ipartestületek vagyona 2,6 millió pengőt tesz és a 42 ipartestület közül 19 saját székházzal rendelkezik.

Érdekes tudományos előadás a libamájról

A Természettudományi Társulat mezőgazdasági szakosztályán dr. Tangl Harald „A libamáj hatása az életfolyamatokra” címmel igen érdekes előadást tartott. Különböző kísérleteinek eredménye-

Fűzfótelek (teraszra) új P4.80

Kerti butorok

billiárdasztalok

(behúzás — javítás). Kuglifelszerelés
üveg — porcellán legolcsóbban
Fried Király utca 44.
Kölcsönzés!

képpen megállapította, hogy a libamájnak minden egyéb tápláléknál sokkalta nagyobb a vörösvérsejt-képző hatása. Ez a hatása a konzerv libamájban mutatkozott legnagyobb mértékben. És ez az, ami igen meglepő. Tudvalevő ugyanis, hogy a konzervek 100—120 C fokon, levegő kizárásával készülnek. Arra lehet hát gondolni, hogy a hatóanyag egy része a magas hőfokon tönkremegy s ennek következtében a konzervmáj hatása csökken. Mégis a kísérletek egészen mást mutatnak. Kiderült, hogy míg a nyers libamáj 9,7 százalék fehérjét, 50—54 százalék zsírt, 35—40 százalék vizet tartalmaz, addig a konzervmájnak 12,5 százalék fehérje, 34 százalék zsír és 52 százalék víztartalma van.

Ezekből az adatokból az következik, hogy a konzerválás folyamata alatt tekintélyes mennyiségű zsír olvad ki a májból, míg a többi alkatrészek — így a fehérje mennyisége is — megszorodik. Ez megállapításnak a gyógyászat terén igen nagy jelentősége van, mert hiszen a nyers libamáj bizonyos fokig undortkeltő eledel, viszont a konzervmáj

Pénzt hoz;

biztos hasznot hajt az az áru,
amellyel mindig megelégedettek
a vevők.

Franck
és KÁVÉPÖTLÉK
Kneipp
MALATAKÁVÉ

**FRANÇOIS
PEZSGŐ**

**Crémant Rosé
Transylvania sec**

kellemes izü, szívesen fogyasztott táplálék s így betegek táplálására kiválóan alkalmas. A sült libamájnak ezzel szemben már jóval kisebb a vörösvérsejtképző hatása, mert a hatóanyagok nagyrésze a sütés magas hőfokán veszendőbe megy.

(M. É. U.)

A kávé legújabb versenytársa: a „vino caldo“

**Az olasz „Espresso“-k alkonya
Málnaszínü abesszin tea**

Róma, május végén.

Az Olaszországba szakadt idegennek legelőször is a számtalan kisebb nagyobb bár tűnik fel, melyben a benszülött állva hörpenti ki koromfekete, sötétre pörkölt szemekből készült „espresso“-ját (feketékávé), vagy világosabb színü „capuccino“-ját (kávé, melybe egy csep tejet tesznek). A ragyogó espressogép, mely villanyáram segítségével gyártja a nemes italt, már ugyszólván ismertetőjévé vált Itáliának. Legalább is ez volt a helyzet mostanáig! Ma azonban az a helyzet, hogy az olaszok ezt a kávé iránti szenvedélyüket magasabb érdekeknek rendelik alá. Most már belátják, hogy annak a 130 millió lirára rugó devizának, melyet Itália mindezeideig a braziliai kávébehozatal ellenértékéül kényszerült évente kidobni, anélkül, hogy ezzel szemben megfelelő mennyiségü olasz árunak Braziliába való kivitele a mérleget egyensúlyba lendítette volna, fontosabb célok szolgálatában az állampénztárban kell maradnia. Így hát fasiszta kiltartással nagyvonalu támadás indult meg minden vonalon a kávé ellen. Az állami rendszabályok, a behozatali engedélyek megszigorítása, a kávéelosztás pontos ellenőrzése, a keverési kényszer stb., stb. után az egyéni áldozatkésztségre került a sor. Az olasz polgár ma már vagy teljesen lemondott espressójáról és ebben a fascista kamarák és testületek elnöke: Costanzo Ciano járt elől jó példával,

Pörkölt kávé keverékeink

közismerten elsőrendü minőségeit

keletindiából

behozott új különleges kávéfajokkal módosítottuk amiáltal azok finomsága még az eddiginél is jobban fokozódott.

Kérjen próbatöréshez mintát

Kávésok Áruforgalmi RT.-nál Budapest, VIII., József-körút 38.

Telefon: 139-277.

Saját pörkölő üzem

dával, aki a kamara bárjában azonnal beszüntette a kávészolgáltatást, — vagy legalább is megelégszik a keverékből készült kávéval. A sok apró bár most hirtelen fontos szerephez jutott a nagy önelátási tervben: feladatukká vált, hogy a közönség részére megfelelő és a lehetőséghez képest izletes keverékeket eszeljenek ki, továbbá, hogy a vendégeket másfajta italokhoz szoktassák. Az újságok sem takarékoskodnak az erre irányuló jótanácsokkal, a fasiszta párt pedig egyenesen körlevelet intézett hozzájuk, melyben gyakorlati utmutatásokat közöl egyrészt a közönség nevelése érdekében, másrészt pedig utasításokat a pótszerek használata iránt. Városágos verseny indult meg a különböző üzletes italok népszerűsítése érdekében. Mindenekelőtt nagy propaganda indult meg a hazai nagyszámu és kiváló izü gyümölcszörpök fogyasztása érdekében. Épp így nagyon ajánlják a „vino caldo“-t (forrált bor), a frissítő tejfrappét, mely jég és gyümöcslé hozzáadásával felhabcsítás utján készül. Divatban van az Abessziniából behozott málnaszínü tea, melyet „Karkadee“-nek neveznek s melyről az a hír járja hogy az ottani benszülött lakosságra megfiatalító hatással van. Szóljunk még a számtalan különféle „gelati“-ról (fagylalt), melyeknek készítésében Itáliát egy más ország sem mulja felül. Itália lakossága tehát leleményességgel és hazájuk gazdasági érdekeinek teljes megértésével harcol a kávéhiány ellen. Brazília pedig nyugodtan feladhatja a reményt, hogy Itália újra felveszi vele a kávébehozatali tárgyalások fonalát, hacsak nem szánja rá magát, hogy teljesíti azokat az olasz követeléseket, melyek a kiegyensúlyozott olasz-brazil kereskedelmi mérleg kialakítását célozzák.

(Berliner Börsen-Zeitung.)

Kristály ásványos forrásvíz csak Szent Lukács védjeggyel eredeti

Ajánlok mindennemű **üveg, porcellán** és **zománcedényeket** legelőnyösebb áron. **Gacs edénybolt.** Állandó edénykölcsonzés. Budapest, VIII. Ór ucca 4. Telefon: 33-66 44.

H I R E K

Szebeny József, a városgazdasági ügyosztály új tanácsnoka

A legfiatalabb tanácsnokok közé tartozik *Szebeny József*, a főváros nemrég megválasztott új tanácsnoka, akire *Szendy Károly* polgármester az egyik legfontosabb ügyosztálynak, a városgazdasági ügyosztálynak vezetését bízta. *Szebeny József* 41 éves korában foglalja el *Kovácsházy Vilmos* örökét, akinek kétségtelen szakértelme és sikerei után annál nehezebb feladat lesz a rábízott fontos ügykör betöltése. Hiszen a főváros legsúlyosabb gazdasági kérdései, köztük a megcsappant idegenforgalom fellendítése, várnak megoldásra ezen a ponton. Az a bizalom, amelyet *Szendy* polgármester tanusít az új, fiatal tanácsnokkal szemben, garancia arra, hogy az embereit kitűnően ismerő polgármester jól választott és a főváros közönsége ezért fokozott várakozással tekint *Szebeny József* sokatígérő munkássága elé.

500 P a kisipari kölcsön új maximuma

Mint ismeretes, a bankszerű fedezettel nem rendelkező kisiparosok hitelakciójának keretében eddig legfeljebb 300 pengős kölcsönösszeg volt folyósítható. *Kunder Antal* m. kir. iparügyi miniszter, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara előterjesztésére hozzájárult ahhoz, miszerint azokban a kivételes esetekben, amikor a visszafizetés biztosítottnak látszik és az eddig maximálisan 300 pengőben megállapított kölcsön a kérő különleges viszonyaira való tekintettel elegendőnek nem mutatkozik, az összes körülmények gondos mérlegelése alapján 500 pengő kölcsön folyósítható legyen.

Használhatja a Dunapalota a Ritz-szálló elnevezést

Ritz Gyula volt OTI főszámtanácsos pert indított a Hungária Szálló Rt. ellen és keresetében kérte, hogy a bíróság tiltsa el a Mária Valéria utcai szálloda „Ritz” elnevezését. Keresetében azt fejtette, hogy nevének engedély nélküli felhasználása személyi jogát sértette meg. A törvényszék a főszámtanácsost elutasította keresetével a tábla azonban helyt adott a keresetnek. A Kuria Ternovszky-tanácsa most foglalkozott az üggyel. *Venczell Árpád* dr., a szálloda jogi képviselője kifejtette, hogy az egész világon minden nagy városban van Ritz-szálloda és soha senkinek sem jutott eszébe, hogy ezt a névhasználatot kifogásolja. A Kuria hosszabb tanácskozás után kihirdette ítéletét, amelyben *Ritz Gyula* felperest keresetével elutasi-

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likörkülönlegességek, főzelék és gyümölcskonzervek

totta és 1000 pengő perköltség megfizetésére kötelezte. A Kuria ítéletének indokolása szerint a felperes személyi jogát nem sértették meg. Minden világvárosban van Ritz nevet viselő szálloda és ezek éppen úgy, mint a budapesti is, a párisi Hotel-Ritz konzern tudtával és beleegyezésével használják ezt a nevet. A nemzetközi szállodai forgalomban a Ritz név elvesztette családi névre utaló jellegét és nemzetközi üzletjelzővé vált.

Kik kaptak díjakat az országos cukrász-kirakatversenyen

A cukrásziparosok az Anyák Napján országos kirakatversenyt rendeztek. Szébbnél-szebb cukrász-kirakatok gyönyörködtették a járókelő közönséget és arra készítették őket, hogy a kirakatban látott inycsiklandó árukból vásároljanak is.

A kirakatversenyen a következők nyertek díjakat: *Kovács Pál* székesfővárosi oklevelet, *Hauer Rezső* iparügyi miniszteri oklevelet, *Beliczay Béla* mézeskalácsos iparkamarai oklevelet, *Spelter Henrik* elnök az IPOSZ díját, *Malach Ferenc* IPOSZ oklevelet, *Marcis Imre* IPOSZ oklevelet, *Riedl István* az Országos Iparegyesület oklevelét, *Latosinszky Antal* a Budapesti Cukrászok és Mézeskalácsosok Iparegyesületének oklevelét, *Szász János* pedig a Magyar Cukrászok és Mézeskalácsosok Országos Szövetségének oklevelét nyerte el. Ezenkívül még számos arany, ezüst és bronz emlékérmét nyertek.

Élelmiszerkiállítást rendeznek a Műegyetem termeiben

A Mezőgazdasági Iparok VI. Nemzetközi Technikai és Kémiai Kongresszusa, július 10—20 között tartja különböző szakmai tanácskozását.

A Kongresszussal kapcsolatban mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítást is rendeznek a kongresszus színhelyén: a m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem termeiben.

A kiállítás anyagát egyes magyar mezőgazdasági iparok nyersanyagai és termékei alkotják. Ugyaníntén a magyar tudományos és ellenőrző intézetek munkássága.

A kiállítás rendezésében közreműködnek: a földművelésügyi minisztérium, a Külkereskedelmi Hivatal és a Központi Statisztikai Hivatal.

Az anyagot a következő csoportosításban mutatják be: gabonátárolóipar, keményítő-, keményítőszörp- és cukoripar, cukorkaipar, fűszer- és narrikaipar, erjedési iparok, szőlőfeldolgozó ipar, borászat, gyümölcs-, főzelék-, zöldségkonzerválóipar, tejipar, tojásipar, husfeldolgozóipar, hűtőipar, növényi vé-

dőszeréket, műtrágyát előállító ipar, mezőgazdasági cellulózeipar, erő (abrak-) takarmányipar, mezőgazdasági mikrobiológiai készítményeket előállító ipar.

Kodex készül a munkaidő rendelkezésekről

Az iparügyi minisztériumnak a munkaidő szabályozása tárgyában az egyes szakmai területekre kiadott s eddig már nagyon sok rendeletet felölelő anyaga még szakköröknek is áttekinthetőségi nehézséget okoz. Ezért az iparügyi minisztérium rövidesen külön kódexben fogja összefoglalni az összes szabályozásokat, melyek a munkaidőre vonatkoznak úgy a gyáripárban, mint pedig a kézművesipárban és kereskedelemben. A szakmák nagy örömmel veszik tudomásul a minisztérium ezen elhatározását.

A Magyar Szaklapok Országos Egyesülete

most tartotta XVI. évi közgyűlését, melyen dr. Gaál Endre v. államtitkár elnöki megnyitó beszédében vázolta az elmúlt év eseményeit és ismertette azt a munkát, melyet az Egyesület kifejtett. A pénztári és egyéb jelentések után dr. Pettkó-Szandtner Aladár ny. államtitkár, alelnök előterjesztette a jelölőbizottság indítványát a részleges tisztújításra vonatkozólag, mely szerint ügyvezető elnöknek dr. Volenszky Béla lapszerkesztőt javasolják. A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta s elfogadta a további jelöléseket is a különböző tisztségben levő tisztikarra és bizottsági tagokra nézve. A megválasztottak nevében dr. Volenszky Béla mondott köszönetet, egyben vázolta a legközelebbi sürgős teendőket. Programjában kitért a szaksajtó valamennyi fontos és ógató problémájára s megjelölte egyben a megoldások módját is. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul az új ügyvezető elnök nagyvonalu tervét.

A szeszárúsítási engedélyek revíziója

A zsidótörvény végrehajtása eddig csak az alkalmazottak körében kezdődött meg, a közel jövőben azonban már az iparengedélyek felülvizsgálására is ki fog terjeszkedni. Az önálló iparengedélyesek soraiban a törvény végrehajtási utasítása előreláthatóan azokat fogja főképp érinteni, akik valamelyes kincstári jogosítvány alapján tartják fenn üzletüket. Elsősorban a gyógyszerárak, dohányárudák és italmérések tulajdonosai esnek tehát azon rendelkezések alá, melynek értelmében a pénzügyi minisztérium öt éven belül fokozatosan bevonja a nem keresztények engedélyeit. Hozzávetőleges becslés szerint mintegy 2400 iparengedély jut ezen művelet során keresztény kezekbe.

Halpropaganda a német hírodalomban

A „Völkischer Beobachter“ bécsi kiadásában a következő felhívással fordul a bécsi háziasszonyokhoz: „Nézzétek, kedves háziasszonyok, nekünk

olyan sok tengeri halunk van. Nem kerülnek devizába, itt vannak és megfőzésre várnak. Egy kis jóakarattal mégis csak kell, hogy menjen a dolog. Hiszen a halfogyasztás máris hatalmas arányban emelkedett, de még erősebben kell emelkednie, hogy bírodalmunk saját erejéből tudjon gondoskodni ellátásunkról.“ Szomorú, hogy ilyen kiegészítő módszereket kénytelen igénybevenni a német közéletmezés irányító szerve, de bámulatos és minden elismerést megérdemel a német nép energiája, amely igyekszik a legnagyobb nehézségeket is leküzdeni.

Központi felvilágosító irodát állít az Országos Idegenforgalmi Hivatal

A vidéki gyógyfürdőkről, de ezenkívül az egyes városok, községek és vidékek nyaralási lehetőségeiről, elszállásolásról, árakról az IBUSZ, azonkívül a különböző fürdőirodák, utazási irodák, szövetségek nyújtanak felvilágosítást a közönségnek. A vidék idegenforgalma számára jelentős esemény készül, amennyiben ezt a felvilágosító szolgálatot legközelebb az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal is elakarja látni. Ebből a célból Budapesten központi felvilágosítóirodát létesít, amelynek helyiségei legközelebb az Erzsébet-köruton nyílnak meg.

Sinautóbusz Budapest és Belgrád között

A MÁV legutóbb végrehajtott vonalujításai során több gazdasági szempontból fontos kérdés oldódott meg. Új belföldi vonalak építését kezdték meg és fejezték be. Azonkívül a nemzetközi forgalom élénkítése is folyamatban van.

Tervek szerint a MÁV vezetősége a legrövidebb időn belül bevezeti az új gyors-sinautóbusz járatot Belgrád és Budapest között. Ezzel igen nagy szolgálatot tesz az államvasutak vezetősége a magyar jugoszláv forgalomnak, mert az új gyors-sinautóbuszal a Budapest és Belgrád közötti utat ezentúl 5 óra 44 perc alatt lehet megtenni Zágráb—Budapest között ugyancsak nemrég indította meg a MÁV egy új gyorsvonal-pár rendszeres közlekedését. A magyar-jugoszláv teherfoglalom élénkítése tén is többféle intézkedést vett tervbe a MÁV vezetősége, ami kétségtelenül nagy mértékben hozzájárul majd a két állam gazdasági kapcsolatainak előnyös kialakulásához.

Egy konzervatív londoni kávéházi vendég végrendelete

A londoni City egyik kávéházának két pincérnője egyenként husz font örökséget kapott egy magános londoni gentlemantól, aki tizenkét éven keresztül mindig abba a kávéházba járt.

Harry George Owles minden nap pontosan 12 órakor jelent meg a kávéházban és elfogyasztotta sült halból és gyümölcssalátából álló villásreggelijét. A kávéháznak mindig ugyanabba a sarkába ült le, mindig ugyanahhoz az asztalhoz. Novemberben halt meg, most bontották fel a végrendeletét.

A két pincérlány, Miss Edith Payne és Miss Ann McCarthy úgy nyilatkozott, hogy az örökölt pénzen repülőleckeiket vesznek.

Ipari és közigazgatási hírek

Ki felelős a levente gyakorlat elmulasztásáért?
Az iparügyi miniszter a budapesti kereskedelmi és iparkamara felterjesztésére 7328—1929. szám alatt a következőket közölte: A testnevelési törvény végrehajtása tárgyában kiadott 1924. évi 9000. számú rendelet 26. §. (1) pontjában foglaltak intenciója a levente mulasztásáért azt felelőssé tenni, akinek a mulasztó levente háztartásában él. A mulasztás miatt a folyamaba tett büntetőbírói eljárásnál tehát elsősorban a felelősség kérdését kell tisztázni, s a büntetést ennek megfelelően megállapítani. A fenthivatkozott törvény, illetőleg rendelet szövegének ilyenértelmű magyarázata tehát feleslegessé teszi annak kiegészítését, esetleges más szöveggel való helyettesítését. — (5180—1939.)

Szakkbavágó gyakorlat igazolása alól felmentés.
Adott esetben az iparügyi miniszter újabb mester-vizsgálatra bocsátáshoz megkívánt háromhónapi segédi szakkbavágó gyakorlat igazolása alól — a három hónapon át teljesített rendkívüli fegyvergyakorlatra figyelemmel — felmentést adott. (9010—1939. Ip. M.)

Az özvegy fogalma az ipartörvényben. Az ipartörvény (1922:XII. tc. 7. §.) akkor, amiképpen az özvegyi jogon gyakorolható iparról intézkedik, csak „éleiben maradt házastársról” beszél, ellenben özvegy nőről sehol sem tesz említést. Ehhez képest az iparhatóságnak tudomásul kell vennie, ha az életben maradt férfi-házastárs jelenti be, hogy a fentidézett paragrafus alapján özvegyi jogon tovább folytatni kívánja iparát. (2299—1939.)

Özvegyi jog elismerése nem igényelhető akkor, ha az iparos elhunytakor az iparos mesterségét önállóan nem gyakorolta. (1745—1939.)

Tanonc tényleges katonai szolgálata. Nincsen olyan jogszabály, amely lehetővé tenné, hogy a tényleges katonai szolgálatra bevonult tanonc a tanonci gyakorlat el nem töltött tartamára való tekintet nélkül segédi vizsgálatra bocsáttassék; viszont a katonai szolgálat teljesítéséből kifolyólag a tanoncot hátrány nem érheti, ehhez képest katonai szolgálatának befejeztével csak a hátralévő tanidőt kell kitélnie. (4.699—1939. Ip. M.)

Elhalt iparos ipara folytatásának bejelentése. Az életben maradt házastársnak az a bejelentése, hogy elhalt házastársának iparát tovább akarja folytatni, nem tartozik az 5.850—1938. M. E. számú rendelet hatálya alá. (12.681—1939. Ip. M.)

A munkakönyv visszatartása. Az 1922. évi XII. tc. pénzbüntetés és kártérítési kötelezettség terhével kötelezi a munkaadót, hogy az iparossegédnek, annak kilépésével egyidővel munkakönyvét ha-

Márvány lapok

GÖTS EDE Bpest. V., Légrády Károly u. 14.

Tel.: 299 - 202

ladéktalanul szolgáltatassa ki, vagy pedig az ipartestületnél helyezze letétbe, mely esetben a munkakönyv továbbjuttatása iránt — amennyiben a segéd címe ismeretes — az ipartestület intézkedik. A törvény ezek szerint nem tesz különbséget a között, hogy a munkavállaló munkaadójától megegyezéssel távozott (felmondás alapján), avagy jogtalanul hagyta el munkahelyét. A munkakönyv kiszolgáltatási kötelezettsége a munkaadót minden körülmények között terheli.

Az 1922:XII. tc. 24. §-a a) pontjának értelmezése. Az 1922:XII. tc. 24. §-a a) pontja alkalmazásának többek között feltétele, hogy a régi és az új ipar között folytonosság legyen, vagyis az iparos az új iparra való áttérés kérelmezésekor képesítéshez kötött ipart önállóan gyakoroljon, továbbá, hogy a kérelem teljesítését méltánylást érdemlő okok támogassák. — (17.301—1938. I/b. K.)

Tisztviselő és munkásétkezdék Az egyes vállalatok által fenntartott és munkásétkezdék iparjogi minősítéséről a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 14.968—1939. I. a. szám alatt a következő magyarázatot közölte:

Azt a kérdést, hogy egyes vállalatok által fenntartott tisztviselő- és munkásétkezdék vendéglőipari esetleg kifőzőipari (129.901—1938. K. K. M. sz.: rend). üzemnek minősülnek-e, csak esetről-esetre, az ételek kiszolgáltatása összes körülményeinek mérlegelésével lehet elbírálni. Általános irányelv-ként csak a következőket lehet megállapítani:

1. Ha valamely vállalat saját kezelésében kizárólag saját alkalmazottai részére, haszon elérését teljesen kizárva, azzal a szándékkal létesít és tart fenn étkezdét, hogy a költségek egy részének vállalásával kedvezményes áron lássa el alkalmazottait élelemmel és ily módon alkalmazottainak anyagi előnyt, támogatást nyújtson, ezt a tevékenységet nem lehet a vendéglőipar, illetőleg a kifőzőipar gyakorlásának minősíteni.

2. Ha ellenben valamely vállalat, bár saját kebelében és kizárólag saját alkalmazottai részére, de haszon elérése kizárása nélkül, vagy egyenesen haszon elérése céljából létesít és tart fenn étkezdét, ezt a tevékenységet a vendéglőipar, illetőleg kifőzőipar gyakorlásának kell minősíteni.

3. Ha végül valamely vállalat alkalmazottainak étkeztetéséről nem saját kebelében, hanem olyan egyén beiktatásával gondoskodik, aki az üzemet nem a vállalat, hanem saját számlájára vezeti, az így beiktatott egyén tevékenységét minden esetben a vendéglőipar, illetőleg a kifőzőipar gyakorlásának kell minősíteni, tehát azokban az esetekben is, amelyekben a vállalat az étkezdé fenntartásához természetbeni vagy pénzbeni szolgáltatásokkal bárminő módon hozzájárul.

Alapítva 1865. évtől

HENNEFELD

jégszekrénygyár

Budapest, VI, Ó-utca 6. Tel.: 1-120-26
1-156-46

Szab. jégszekrények, sörkímérő készülékek, autom. elektromos hűtőszekrények és hűtőkamrák

Címre Ügveint: csak Ó utca 6.

Jéghűtésű és önműködő elektromos fagylaltkészítőgépek konzervátorok és jégkészítők

Kedvező fizetési feltételek!
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József rakpart 6.

Telefon: 1-838-39. — Üveg és porcellán

NAGY IGNÁC

pincefelszerelési cikkek raktára

BUDAPEST VII., KÁROLY KÖRUT 9.

Ajánlja amsan felszerelt raktárát, u. m.: borszivattyúk, szűrőgépek, palackok, parafadugók, címkék stb. T. 141-515

Csakis
PIATNIK
KÁRTYÁT!

Kapható:

Berkovits

papíráru gyár
kávéházi, éttermi és
cukrászati kellékek

BUDAPEST,

VII., SÍP UCCA 4

Telefon 142 531

DEKA
TOLFOGYAJO KÜLÖNLEGESÉGE
DELVA

SIDOL

vegyitermékek gyára R.-T.

Budapest, XV. Cserei-u. 14.

Telefon: 2-966-86, 2-968-94

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden
szinben a legolcsóbb árban készít

Kronemer Dávid márványipari üzeme

Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körut sarok)

Telefon: 1-378-69.

Hirdessen

a Kávésok Lapjában!

Felelős kiadó: DR. GAÁL ENDRE.

Lakása: Budapest, VIII., Rökk Szilárd-u. 31.

Nyomta: Hoffmann és Társa könyvnyomdája
Budapest, VII., Kazinczy-utca 5.

CORVINA

könyv- és papírkereskedés

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 48.

Telefon: 1-495-84.

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás

Modern kölcsönkönyvtár

havi bérlet 1 pengő